

EDUSKUNNAN VASTAUS 6/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2013 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta (HE 195/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 2/2014 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 9 §, 17 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti, 22 §, 23 §:n 1 momentin 8 kohta ja 2 momentti, 24 §:n 1 momentti sekä 80 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 17 §:n 1 momentti osaksi laissa 156/2013, 22 § laissa 1233/2011 ja 80 §:n 1 momentti laissa 156/2013, sekä

lisätään 19 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, ja 34 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

9 §

Ulkomaan kansalaisen rekisteröinnin edellytykset

Ulkomaan kansalaista koskevat tiedot talletetaan väestötietojärjestelmään, jos hänellä on Suomessa kotikuntalain (201/1994) mukaan määräytynyt kotikunta ja siellä oleva asuinpaik-

ka. Muuta ulkomaan kansalaista koskevat tiedot voidaan tallettaa väestötietojärjestelmään, jos:

1) hänellä on Suomessa kotikuntalaissa tarkoitettu tilapäinen asuinpaikka, ja tallettaminen on tarpeen työskentelyyn, opiskeluun tai muuhun vastaavaan olosuhteeseen liittyvien velvollisuuksien tai oikeuksien toteuttamisen vuoksi;

2) tallettaminen johtuu Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämistä; tai

3) tallettaminen on hänelle kuuluvien oikeuksien tai hänelle asetettujen velvollisuuksien toteuttamisen tai muun vastaavan erityisen ja perustellun syyn vuoksi tarpeellista.

Ulkomaan kansalaisen on esitettävä tietojen tallettamista koskeva perusteltu pyyntö sille maistraatille, jonka virka-alueella hän ilmoittaa asuvansa. Maistraatin on varmistuttava pyynnön esittäjän henkilöllisyydestä voimassa olevasta matkustusasiakirjasta tai sen puuttuessa 19 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen muusta asiakirjasta tai selvityksestä.

Jos ulkomaan kansalaista koskevien tietojen tallettaminen väestötietojärjestelmään edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tapahtuu viranomaisen aloitteesta ilman ulkomaan kansalaisen myötävaikutusta, on rekisterinpitäjän ilmoitettava henkilötietolain 24 §:ssä tarkoitetulla tavalla henkilötietojen käsittelystä rekisteröinnin kohteelle.

19 §

Muut järjestelmään talletettavat tiedot

Väestötietojärjestelmään voidaan tallettaa rekisteröinnin kohteena olevaa henkilöä koskevana myös seuraavat tiedot:

1) 13—16 §:ssä mainitun henkilön mahdollinen ulkomainen henkilönnumero;

2) ulkomailla vakinaisesti asuvalle Suomen kansalaiselle tieto kotikuntalaissa tarkoitettusta väestökirjanpitokunnasta;

3) sellaisen 13 §:ssä tarkoitettun henkilön ulkomailla asuvan puolison, lapsen ja vanhemman, jolle ei ole annettu henkilötunnusta, täydellinen nimi, syntymäaika, sukupuoli, siviilisääty, kansalaisuus, osoite ja kuolinaika; sekä

4) ulkomaan kansalaisen oleskeluluvan lajia ja luvan kestoa koskevat tai muut vastaavat tiedot.

19 §

Järjestelmän tietojen luotettavuuden varmistaminen

Jos 1 momentissa tarkoitettua asiakirjaa, asiakirjan laillistamista tai asianomaisen valtion toimivaltaisen viranomaisen todistusta asiakirjan alkuperästä ei voi saada asianomaisen valtion huonon turvallisuus- tai ihmisoikeustilanteen taikka muun erityisen syyn vuoksi, voi maistraatti hyväksyä myös muun luotettavan selvityksen väestötietojärjestelmään talletettavan tiedon perusteeksi. Tiedon tallettamista väestötietojärjestelmään pyytävän on esitettävä maistraatille selvitystä syistä, joiden vuoksi asiakirjan, asiakirjan laillistamisen tai asiakirjan alkuperää osoittavan todistuksen saaminen on hänelle mahdotonta. Maistraatti voi selvityksen saatuaan tarvittaessa pyytää Maahanmuuttoviraston tai ulkoasiainministeriön lausunnon siitä, että asiakirjaa, asiakirjan laillistamista tai asiakirjan alkuperää osoittavaa todistusta ei ole mahdollista saada.

20 §

Järjestelmän tietojen säilyttäminen ja poistaminen

Väestötietojärjestelmään talletetut henkilötiedot säilytetään pysyvästi. Väestörekisterikeskuksen on kuitenkin poistettava seuraavat henkilöitä koskevat tiedot järjestelmästä:

1) 13 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitettu lapsen huostaanottoa koskeva tieto välittömästi huostaanoton päätyttyä;

2) 17 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen ulkomaan kansalaisen oleskelulupaa koskevat tiedot välittömästi sen jälkeen, kun henkilö on saanut Suomen kansalaisuuden;

3) 53 §:ssä tarkoitettujen käyttäjärekisterin tiedot viimeistään kymmenen vuoden kuluttua käyttöoikeuden lakkaamisesta;

4) 56 §:ssä tarkoitetut lokirekisterin tiedot ja 59 §:ssä tarkoitetut tapahtumatiedot viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon tallettamisesta.

— — — — —
22 §

Muiden viranomaisten toimivalta

Edellä 9 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ulkomaan kansalainen voi esittää tietojensa tallettamista koskevan pyynnön maistraatin lisäksi Verohallinnolle. Pynnön voi esittää myös Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle, jos Kansaneläkelaitos ja Väestörekisterikeskus ovat niin sopineet.

Edellä 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ulkomaan kansalainen voi esittää tietojensa tallettamista koskevan pyynnön oleskelulupaa, oleskelukorttia tai oleskeluoikeuden rekisteröintiä koskevan hakemuksensa yhteydessä Maahanmuuttovirastolle, paikallispoliisille tai ulkomailla Suomen edustustolle.

Pyynnön vastaanottajan on 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa varmistuttava pyynnön esittäjän henkilöllisyydestä ja varmistettava henkilötietojen tallettamisen perusteeksi esitettyjen asiakirjojen luotettavuus siten kuin tässä laissa säädetään. Kansaneläkelaitoksen paikallistoimiston on toimitettava pyyntö sekä sen yhteydessä esitetyt henkilötiedot ja asiakirjat viipymättä väestötietojärjestelmään tallettamista varten sille maistraatille, jonka virka-alueella ulkomaan kansalainen ilmoittaa asuvansa. Kun ulkomaan kansalaista koskevan oleskelulupa-asian ratkaisee Maahanmuuttovirasto, on paikallispoliisin ja Suomen edustuston toimitettava sille viipymättä pyyntö tietojen tallettamisesta sekä pyynnön yhteydessä esitetyt henkilötiedot ja asiakirjat väestötietojärjestelmään tallettamista varten. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä pyynnön vastaanottajan tehtävistä.

Sen lisäksi, mitä 21 §:n 1 momentissa säädetään maistraatin toimivallasta, Verohallinto saa tallettaa ulkomaan kansalaista koskevat tiedot väestötietojärjestelmään 9 §:n 1 momentin

1—3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa sekä Maahanmuuttovirasto ja paikallispoliisi saavat tallettaa ulkomaan kansalaista koskevat tiedot väestötietojärjestelmään 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, kun ulkomaan kansalainen on pyytänyt tietojensa tallettamista tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ja hänelle myönnetään oleskelulupa tai oleskelukortti taikka hänen oleskeluoikeutensa rekisteröidään. Tiedot tallettanut viranomais vastaa väestötietojärjestelmään tallettamistaan tiedoista.

Edellä 4 momentissa mainittua tehtävää hoidettaessa on noudatettava, mitä 2 luvussa säädetään ulkomaan kansalaisen rekisteröinnin edellytyksistä, henkilöllisyyden varmistamisesta ja tietojen säilyttämisestä. Tiedot tämän pykälän 4 momentin nojalla tallettanut viranomais huolehtii maistraatin sijasta 47 §:n 2 momentissa tarkoitetusta jäljennöksen antamisesta ulkomaan kansalaisen rekisteröintiin liittyvistä asiakirjoista sellaisesta ulkomaan kansalaisesta, jonka tiedot se on tallettanut väestötietojärjestelmään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tehtävää hoidettaessa noudatettavista menettelytavoista.

Edellä 4 momentissa mainitut viranomaiset saavat tallettaa väestötietojärjestelmään ulkomaan kansalaisesta henkilötunnuksen antamiseksi tarvittavat tiedot sekä muut 13 ja 17 §:ssä tarkoitetut, ulkomaan kansalaisesta tarvittavat välttämättömät tiedot. Tarkemmat säännökset edellä tarkoitetuista tiedoista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Väestörekisterikeskus voi sopia kunnan kanssa, että kunta vastaa rekisterinpitäjänä alueensa rakennushankkeita, rakennuksia ja huoneistoja koskevien tietojen lisäämistä, muuttamista tai korjaamista koskevien rekisterimerkintöjen tekemisestä väestötietojärjestelmään siten kuin tässä laissa säädetään. Tämän tehtävän hoitamista varten Väestörekisterikeskus voi antaa kunnalle oikeuden käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla väestötietojärjestelmään talletettuja rakennushankkeita, rakennuksia ja huoneistoja koskevia tietoja.

23 §

Tiedonsaantioikeus viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tietoja väestötietojärjestelmän tietojen ylläpitoa ja muuta käsittelyä varten seuraavasti:

8) Verohallinnolta henkilön kotikuntaa, siellä olevaa asuinpaikkaa tai tilapäistä asuinpaikkaa ja kiinteistön tai rakennuksen omistajaa koskeva tieto;

Edellä 1 momentin 8—10 kohdassa mainitut tiedot on tarkoitettu käytettäväksi väestötietojärjestelmän tietojen tarkistamista varten.

24 §

Muu tiedonsaantioikeus

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tietoja väestötietojärjestelmän tietojen ylläpitoa ja muuta käsittelyä varten seuraavasti:

1) väestötietojärjestelmään rekisteröidyltä henkilöltä pyynnöstä lisätietoja ja muita tarpeellisia selvityksiä 13—17 §:ssä tarkoitetuista henkilöä itseään ja hänen huollettavanaan olevaa lasta koskevista tiedoista;

2) ulkomailla oleskelevalta Suomen kansalaiselta tiedot niistä hänen ulkomailla oleskelunsa aikana tapahtuneista lisäyksistä, muutoksista ja korjauksista, jotka koskevat tämän lain mukaan hänestä väestötietojärjestelmään talletettavia tietoja;

3) äidiltä tai siltä, jonka hoidossa lapsi on, tieto elävänä syntyneestä lapsesta, jos tietoa lapsen syntymästä ei ole toimitettu terveydenhuollon toimintayksikölle tai ammattihenkilölle;

4) lapsen vanhemmilta tai huoltajalta tiedot lapsen nimestä ja äidinkielestä kahden kuukauden kuluessa lapsen syntymästä lukien;

5) 16 §:ssä tarkoitetun asuinhuoneiston omistajalta ja haltijalta pyynnöstä tietoja tämän omistamasta tai hallitsemasta asuinhuoneistosta;

6) 16 §:ssä tarkoitetun toimitilahuoneiston omistajalta ja haltijalta tietoja tämän omistamasta tai hallitsemasta toimitilahuoneistosta.

34 §

Tietojen muu luovuttaminen

Sen estämättä, mitä 28, 50 ja 51 §:ssä säädetään väestötietojärjestelmän tietojen käsittelystä, voi Väestörekisterikeskus tuottaa ja antaa julkiseen käyttöön sellaisia väestötietojärjestelmään talletetuista rakennushanke- ja rakennustiedoista muodostettuja tiedostoja, joista on poistettu henkilöä koskevat tunnistetiedot ja jotka on käsitelty siten, ettei yksittäistä henkilöä voida niistä tunnistaa eikä hänen elinolosuhteitaan selvittää. Väestörekisterikeskuksella ei ole julkiseen käyttöön tarkoitettujen tiedostojen käytöstä 52 §:n mukaista tietojensaanti- tai tarkastusoikeutta eikä niistä pidetä 53 §:ssä tarkoitettua käyttäjärekisteriä eikä 56 §:ssä tarkoitettua lokirekisteriä.

80 §

Siirtymäsäännökset

1. Väestörekisterikeskuksen on saatettava väestötietojärjestelmän automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidetty tietojärjestelmä ja varmennetun sähköisen asioinnin tekninen palvelujärjestelmä tämän lain mukaisiksi vuoden 2014 loppuun mennessä.

2. Väestörekisterikeskuksen on vuoden 2014 loppuun mennessä annettava pysyvä rakennustunnus rakennuksille, joiden tiedot ovat talletettuina väestötietojärjestelmään tämän lain voimaan tullessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 ____ . Lain 22 § tulee kuitenkin voimaan valtio-
neuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 21 päivänä helmikuuta 2014
_____